

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

- Сгоров Б.В.** - ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
- Тришин Ф.А.** - проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
- Мардар М.Р.** - проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
- Кананихіна О.М.** - проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
- Мураховський В.Г.** - директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
- Волков В.Е.** - д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
- Корнієнко Ю.К.** - директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
- Радіонова О.В.** - к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
- Купріна Н.М.** - декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
- Хобін В.А.** - директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
- Сярова А.С.** методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

рівнях та вільно орієнтуватися у виробничих ситуаціях з безліччю всіляких рішень;

3) формулювання самостійних суджень студентів, як продукт критичного мислення означає, що воно спрямоване на аналізування технологічних процесів в рибопереробній галузі харчової промисловості і приймання найбільш ефективних технічних чи управлінських рішень;

4) критерії критичного мислення. Це можуть бути параметричні моделі технологічного апарату, його основні технічні та режимні характеристики, класифікація технологічного устаткування, комплексні технологічні лінії, критерії вибору технологічного устаткування, графік роботи обладнання, розрахунок кількості технологічного обладнання, теплові розрахунки апаратів і установок.

5) самокорекція - це використання критичного мислення як методу, який звернений на власні судження з метою виправлення чи покращення. Особливо це важливо при компонуванні виробничих і допоміжних приміщень рибопереробних підприємств, аналізі цехів як об'єктів проектування, об'ємно-планувальній характеристиці технологічного устаткування і технологічних ліній. Особливо важливо при охороні і безпеці праці, захисті від ураження електрострумом, теплових апаратів, механізмів, що рухаються, викиді шкідливих речовин, при протипожежному захисті.

6) критичне мислення завжди діалогічне, тобто передбачає дискусію. Особливо при застосуванні основних принципів і методів компонування генплану з використанням критеріїв оптимального розміщення приміщень і будівель (максимальне блокування об'єктів, максимум площі забудови, забезпечення вантажних і людських потоків).

Таким чином впровадження методів критичного мислення в курсі «Проектування підприємств галузі з основами САПР з КП» - це передумова активної пізнавальної діяльності студентів: нестандартна, цікава, творча робота, яка пробуджує інтерес до дисципліни і сприяє емоційному, духовному та інтелектуальному розвитку здобувачів вищої освіти та є важливим елементом професійного розвитку студентів ОНАХТ.

ШЛЯХИ ТА МЕТОДИ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

І.О. Климентьєва

Сьогодні вже ні в кого не викликає сумніву той факт, що НДРС є одним з найважливіших засобів підвищення якості підготовки та виховання фахівців з вищою освітою, які здатні творчо застосовувати у практичній діяльності досягнення науково-технічного прогресу.

Головна мета НДРС - розвиток, використання творчого та трудового потенціалу студентів для вирішення проблем тієї або іншої галузі народного господарства України. Тому організація НДРС у ЗВО сприяє підвищенню якості підготовки фахівців, зростанню науково-педагогічної кваліфікації викладачів і науково-педагогічних працівників, безпосередньому використанню значного наукового потенціалу з метою прискорення науково-технічного прогресу й досягнення відповідних економічних і соціальних результатів.

У ЗВО, на відміну від інших наукових закладів, успішно поєднується навчально-виховна й наукова праця. Причому науково-дослідна діяльність є органічною частиною й обов'язковою умовою успішної роботи закладів вищої освіти. Студенти не тільки одержують новітню науково-технічну інформацію від викладачів на лекційних і семінарських заняттях, лабораторних роботах і виробничих практиках, але й беруть участь у наукових дослідженнях. Таким чином, підвищення ефективності науково-дослідних робіт у ЗВО, залучення до їхнього виконання студентів підвищують і якість підготовки фахівців вищої кваліфікації. За рахунок цього наука ЗВО має можливість омолоджувати наукові кадри, оскільки приплив молодих учених здійснюється постійно. Ця особливість надає великі переваги вищій школі як з огляду на розвиток самих досліджень, так і з огляду на підготовку наукових кадрів. Тому, специфіка роботи ЗВО має потребу в об'єднанні навчально-виховної й науково-дослідної роботи викладачів, аспірантів і студентів. Типовими в цій галузі є інтеграція й подальша спеціалізація науки у вищій школі, прискорення темпів її розвитку.

Дослідницька діяльність передбачає високу здатність студентів до творчого науково-дослідного мислення. Ця здатність проявляється в тому, щоб, спираючись на сучасний рівень знань у природничих і суспільних науках, здобувати нові наукові знання й упроваджувати їх у практику роботи підприємств різних форм власності.

За ступенем важливості дослідження для народного господарства України НДР класифікують на роботи, які виконуються на замовлення міністерств, і дослідження, які виконуються за планом (з ініціативи інституту або кафедри). При цьому предметом науково-дослідних робіт студентів є прикладні теоретико-експериментальні й експериментальні комплексні та диференційовані дослідження у проблемній галузі.

Об'єктами цієї роботи виступають підприємства різних форм власності. Було здійснено аналіз зарубіжного досвіду з проблеми організації науково-дослідної діяльності студентів. Такими, що викликають інтерес у системі вищої педагогічної освіти США й Канади, є наступні види самостійної дослідницької діяльності, як складання портфоліо, написання етнічної автобіографії, есе, доповідей, створення проектів, організація аутентичних бесід і публічних презентацій, використання «кейсів», робота з «підготовленими питаннями», що загалом забезпечують системність і систематичність інтеріоризації фахових знань, рефлексивних і дослідницьких умінь майбутніх спеціалістів. У країнах Західної Європи в організації самостійно-дослідницької діяльності значна увага

приділяється системному зв'язку теорії та практики, виробленню в студентів у ході самостійної дослідницької діяльності критичних суджень, власної позиції. Тому, тут у професійній підготовці домінують інтерактивні, дискусійні, креативні форми, що віддзеркалюють особистісну позицію та досвід студента, дозволяють установити партнерські стосунки як усередині групи, так і між студентами й викладачем. Самостійно-дослідницька робота пронизує більшість навчальних тем у зарубіжній вищій школі, що сприяє, за оцінками дослідників отриманню такого досвіду, цілісності підготовки фахівця безперервної самоосвіти впродовж життя.

Задля успішного здійснення науково-дослідницької роботи, як індивідуальної, так і групової, студент має чітко усвідомлювати структуру психолого-педагогічного дослідження, методи та методики психолого-педагогічного дослідження, а також його необхідні складові, тобто: логіка дослідження; проблема й тема дослідження; об'єкт і предмет дослідження; цілі й завдання дослідження; ідея, задум і гіпотеза як теоретичне ядро дослідження; критерії успішності дослідницького пошуку та моніторинг процесу й результатів дослідження; етапи практичної діагностики й перетворення у психолого-педагогічному пошуку.

ДИСЦИПЛІНА «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПРИ ЗДОБУТТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

С.П. Решта, О.В. Бочарова, О.І. Данилова

Поступове висунення сфери вищої освіти на перший план соціальної сфери життя знайшло відображення в її бурхливому розвитку за останні десятиліття. Сучасна освічена людина є комунікабельною, має широке коло спілкування, велику кількість ділових партнерів, тому повинна мати визначні практичні знання, уміння і навички аналітичної роботи, використовувати різні інформаційні ресурси для досягнення поставленої мети. В той же час існують певні проблеми, оскільки цінність вищої освіти в Україні як способу отримати глибокі знання і стати висококваліфікованим фахівцем різко знизилася. Активно розвивається тенденція серед молодих людей придбавати освіту заради диплома. Дуже багато студентів реально не усвідомлюють мети свого навчання у ВНЗ. Саме тому дуже важливим є введення курсу «Основи наукових досліджень» до програм навчання студентів, що здобувають вищу освіту. Освоєння цієї дисципліни дозволить:

- покращити підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити науково-технічний прогрес. Інакше можна назвати цю функцію освітньою, яка включає і розвиток особистості;

Технологія використання проектної методики у навчанні іноземних мов на молодших курсах ЗВО	
О.С. Зінченко, С.Я. Маслоva, А.В. Руда	107
Рекомендації ради Європи щодо вивчення та викладання іноземної мови	
М.Л. Яковлєва	109
Застосування когнітивних та креативних методів при вивченні дисципліни «Дизайн об'єктів готельно-ресторанного господарства»	
С.Є. Польова	111
Методологія мобільного навчання	
О.О. Ємонакова, В.В. Новосельцева	112
Етапи формування готельних мереж як складової туристичного бізнесу	
О.В. Шикіна, С.Г. Ярьоменко	114
Особливості викладання циклу біологічних дисциплін для біотехнологів	
Л.В. Капрельянц, Л.М. Пилипенко, Т.О. Велічко, О.О. Килименчук, Н.О. Швець, Л.Г. Пожіткова	117
Метод критичного мислення в курсі «Проектування підприємств галузі з основами САПР з КП»	
Т.А. Манолі, Т.І. Нікітчина, Я.О. Баришева	117
Шляхи методи залучення студентів до здійснення науково-дослідної роботи	
І.О. Климентьєва	119
Дисципліна «Основи наукових досліджень» як обов'язкова складова при здобутті вищої освіти	
С.П. Решта, О.В. Бочарова, О.І. Данилова	121
Методика демонстрування пристроїв при вивченні електротехніки	
Т.А. Ревенюк	122
Про зміст і структуру викладу курсу Прикладної механіки	
А.Г. Аванес'янц	124
Удосконалення методики навчання вищої математики формуванням евристичних навичок	
А.В. Вітюк, В.Х. Кирилов, Н.В. Нужна	125
Передумови сталого розвитку закладів вищої освіти регіону	
В.А. Самофатова	128
Ключові аспекти щодо підвищення якості вищої освіти	
О.П. Ощепков, С.О. Магденко	129
Проблеми перекладання української мовою російських дієприкметників на -щий	
О.І. Южакова, І.В. Лакомська	130
Шляхи забезпечення якості вищої освіти	
О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек	133
Проблема формування історичної пам'яті у контексті забезпечення якості вищої освіти	
О.Г. Шишко	136
Про гуманізацію навчання у технічних закладах вищої освіти	
А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка	137